

#EUandME

juhend õpetajale

Teie 17–18-aastased õpilased asuvad suurte muutuste lävel – nad valmistuvad koolist lahkuma ja teevad ettevalmistusi järgmiseks eluetapiks. Kas nad on tuttavad võimaluste, toetuste ja hüvedega, mida Euroopa kodakondsus nende igapäevaelu ja tulevikuväljavaadetele annab?

Selleks, et muuta need võimalused noortele eurooplastele paremini kättesaadavaks, on Euroopa Komisjon käivitanud uue ristmeediakampaania #EUandME. Selles tööriistakomplektis olevad #EUandME haridusressursid aitavad teil ja teie õpilastel avastada ELi pakutavaid võimalusi ja algatusi ning neist kasu saada. Need haridusressursid pakuvad õpilaste jaoks koostöötegevusi ja arutelusid, mis aitavad neil mõista ELi tähtsust nende elus ning avastada õigused, mis neil ELi liikmesriigi kodanikuna on.

ÕPETAJA TÖÖRIISTAKOMPLEKTI EESMÄRK JA ÜLESEHITUS

Kampaania #EUandME peamine sõnum on tutvustada, kuidas EL annab oma kodanikele õigused, toetused ja võimalused järgida oma kirgi ja huvisid. #EUandME eesmärk on kaasata noori eurooplasi ja aidata neil kasutada ära oma võimalusi, mis neile Euroopa kodanikena antud on.

Need õpperessursid on mõeldud soodustama õpilaste kaasaegsete oskuste ja pädevuste arengut, et arendada välja enesekindlaid, põhjendatud küsimusi esitavaid ning iseseisvalt mõtlemaid õpilasi. Soovitatakse mõningaid multimeediategevusi, miks peaks õpilastele meeldima, motivatsiooni tõstma ja aitama arendada nende digikirjaoskust.

Kampaania käivitati auhindadega pärjatud režissööride viie lühifilmi väljaandmisega, iga film konkreetsel teemal: *liikuvus, jätkusuutlikkus, oskused ja ettevõtlus, digitaalne ning õigused*. Iga klassiruumiüksuse 1. jaotis algab filmi vaatamisega ja selle kommenteerimisega klassis. Lühifilmid on hüppelauad, mis kaasavad õpilased arutellu ja 2. jaotises oleva ELi toetuste ja võimaluste uurimisse. Selle jaotise paari- ja rühmatöö ning iseseisva uurimistöö jaoks on õpilastel vaja arvutit. Töö paneb õpilasi jagama üksteisega oma muljeid, vaateid ja arvamusi.

3. jaotises kutsutakse õpilasi osalema loovas projektis neid huvitavatel teemadel ning see aitab neil sünteesida ja edasi anda oma teadmisi ja arusaame võimalustest, mida ELil neile elu uueks etapiks valmistumisel pakkuda on. Need õpilasekesksed tegevused edendavad aktiivset õppimist ja probleemõpet. Õpilased uurivad tegelikku probleemi ja väljakutset, arendades eri õppeaineid ühendavaid oskusi ning töötades koostöörühmades, ning esitavad siis oma arusaamu ja teadmisi kajastava projekti tegelikule publikule: klassile, koolile või laiemale maailmale. Töö esitamine õhutab õpilasi kriitiliselt järele mõtlema oma elude üle ja paljude eeliste üle, mis neil ELis elades on.

VANUSERÜHMAD

Kuigi #EUandME õpetamis- ja õppimisressursid on suunatud 17- ja 18-aastastele, sobivad kõik üksused ka nii noorematele kui ka vanematele õpilastele. Õpetajad saavad kasutada oma ametialast otsustusvõimet otsustamaks, milline vanuserühm konkreetselt üksusest kasu saaks. Kuni 16-aastaste sotsiaalmeedia kasutamise kohta on esitatud märkus allpool asuvates juhistes.

ÜKSUSE ÜLEVAADE

Temaatiline käsitlus tähendab, et õpetaja saab ise valida oma õpilastele ja nende õppekavadele vastava üksuse. Teemad on valdkondadeüleised ja neid saab kaasata nii teise taseme akadeemilisse õppesse kui ka kutseõppesse. Paljud üksused pakuvad koosõpetamise võimalust või valdkondadeülest käsitust. Valdkondadeülese käsituse puhul saavad õpetajad toetuda teistele õppeainetele, näiteks kunst, IKT, meediaõpetus, ajalugu, keeled, sotsiaalteadused, ajalugu või geograafia. Üksused käsitlevad kõigile Euroopa kodanikele saadaval olevaid paljusid võimalusi ja õigusi ning neid saab kasutada paljude õppeainete kontekstis. Allpool on toodud mõned soovitusel.

Üksus	Üksuse lühifilm	Üksuse teemad	Näited seostest õppeainetega
Liikuvus	„Elav hostel”, režissöör Matthias Hoene [8:40 mins]	Noorte eurooplaste võimalused ELis reisida, õppida või töötada.	Karjäärinõustamine, keeled, geograafia, kutseõpe, poliitika, ühiskonnaõpetus, meediaõpetus, ajalugu.
Jätkusuutlikkus	„Oona”, režissöör Zaida Bergroth [8:40 mins]	ELi kliimamuutusi, tervislikku toitumist ja ohutut veevarustust, samuti Euroopa loodusmaastiku kaitsmist ja parandamist käsitlevad meetmed, mida meie heaks võetakse.	Geograafia, bioloogia, ühiskonnaõpetus, kodanikuõpetus. Filosoofia, kodumajandus.
Oskused ja ettevõtlus	„Party animal”, režissöör Yorgos Zois [7:52 mins]	Koolitus ja oskused tulevikuks, ELi tööhõive- ja karjääritoetus, töötajate õigused ning ELi toetus alustavatele ettevõtjatele.	Ärijuhtimine, majandus, karjäärinõustamine, kutseõpe, Euroopa uuringud, ühiskonnaõpetus, keeled.
Digitaalne	„Üksiklane”, režissöör Tomasz Konecki [9:52 mins]	Paljud digitaalõigused, mida EL meie „diginoortest” õpilastele toob, nt rändlustasude kaotamine ja õigus olla unustatud.	IKT, filosoofia, Euroopa uuringud, meediauuringud, keeled.
Õigused	„Debut”, režissöör Dalibor Matanić [4:04 mins]	ELi kodanikena on õpilastel õigus hääletada Euroopa valimistel samamoodi nagu nende endi riigi valimistel. Samuti uuritakse tarbijaõigusi ja põhiõigusi.	Euroopa uuringud, kutseõpe, poliitika, filosoofia, ühiskonnaõpetus, meediaõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpe.

KLASSIRUUMI- VÕI SEMINARIJUHISED

Iga üksus algab sellega, et klass vaatab lühifilmi, mis põhineb üksuse teemadel. Soovitav on filmi näidata tervele klassile korraga, et saada õpilaste jagatud kogemusest vahetud muljed. Lühifilmide võimsus ja mõju suurendab õpilaste arusaama sellest, mida nad #EUandME veebisaidil hakkavad arutama, lugema ja avastama. Aktiivse vaatamise strateegiana esitab õpetaja enne filmi näitamist filmiga seotud küsimuse, et näha, kas see aitab neil filmi aktiivselt vaadata. Eesmärk on aidata õpilastel filmi vaadata eesmärgipäraselt ja keskendunult.

Kuigi ümberpööratud klassiruumi meetod on üha populaarsem ja võiks paluda õpilastel vaadata filmi enne klassitundi, võib see kaotada rühma võimsa ja vahetu emotsionaalse reaktsiooni filmidele. Kõik filmid on lühikesed ja on hea kasutada ära õpilaste ühiseid muljeid enne, kui nad hakkavad uurima paljusid eri võimalusi ja toetusi, mida ELil neile pakkuda on.

Õpilased võtavad osa iga üksuse loovast tegevusest või projektist. See võimaldab õpilastel väljendada loovust, parandada suhtlemis- ja esinemisostkust ning näidata õpetajale oma teadmisi. Töö esitamise meetodid võivad hõlmata töö demonstreerimist või tutvustamist, sh suulist esitlemist kohalekutsutud publikule. Kõik üksused sobivad [eTwinningu](#) projektideks, see võimaldab õpilastel ühineda Euroopa suurima e-õppe kogukonnaga ja aidata neil suhelda kaasõpilastega üle Euroopa viisil, mida klassiruumis saavutada pole võimalik. Õpilased saavad oma projekte esitada oma valitud meediumi abil ning samuti neid klassiruumist väljapoole esitada ükskõik milliste digitaalsete piltide, netisaadete või interaktiivsete vahendite kombinatsiooni abil. Samuti saavad õpilased säilitada oma töid e-portfellides ning jälgida nii oma õppimismeetodeid ja oskuste (sh digioskused) arengut, samuti säilitada oma tööde kogumit tõendina sellest, et on õppinud ja mõistavad ELis elamise eeliseid.

Kampaania #EUandME eesmärk on aidata noortel ELiga ühendust saada ja aidata neil kasutada ära õigusi, toetusi ja võimalusi, milleks neil Euroopa kodanikena õigus on. Oma tööde jagamine üksuse sotsiaalmeedias aitab neil üksteisega ühenduses olla digitaalselt, nagu nad on ka oma igapäevaelus. 17–18-aastastel õpilastel võivad juba olla oma sotsiaalmeediakontod ja nad võivad soovida nii oma töid jagada. Nooremate õpilaste puhul võib õpetaja aga luua klassi jaoks eraldi konto ja pärast õpilaste isikuandmete kaitsmist võib õpetaja klassi kontot hallata kooskõlas isikuandmete kaitse üldmääruse ja kooli nõuetekohase kasutamise poliitikaga.

VEEBILINGID JA LISAALLIKAD

Noorte filmiloojate võistlus europa.eu/euandme/how_it_works_et Elage kaasa viiele noorele filmiloojale juunis 2019.

EL – europa.eu/european-union/index_et ELi ametlik veebileht.

eTwinning – www.etwinning.net eTwinning on üle-Euroopaline veebikogukond, mis pakub platvormi Euroopa õpetajatele ja koolidele suhtlemiseks, koostöö tegemiseks ja projektide arendamiseks. See on õpetajasõbralik platvorm, mis toetab kogu Euroopa õpilaste ja koolide vahelist koostööd. Koostööplatvorm eTwinning aitab oma projektipartnereid tundma õppida ja rõhutab tööriistakomplektis olevate projektide Euroopa mõõdet.

E-portfellid – eufolio-resources.eu/ Õpilase e-portfell on dünaamiline digitaalne tööruum tema õpingute jäädvustamiseks ja tööde säilitamiseks. E-portfell kajastab õpilase oskuste arengut ning võimaldab tema tööd ja õpinguid säilitada, jagada ning teistele näidata, samuti teistel temaga koostööd teha.

Digipädevused ja -tehnoloogia hariduses – ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan Euroopa Komisjoni tegevuskava digitehnoloogia paremaks kasutamiseks õpetamisel ja õppimisel, digipädevuste ja -oskuste arendamiseks ning hariduse parandamiseks digiajastul.

Europeana – www.europeana.eu Europeana Collections võimaldab ligipääsu rohkem kui 51 miljonile digiteeritud üksusele, sh raamatud, muusika, video, kunstiteosed jpm, mille otsimisel on abiks otsingu- ja filtreerimistööriistad. Europeanale annavad materjale paljud institutsioonid ja Europeana püüab kõik ressursid teha veebisaidil taaskasutamise jaoks kättesaadavaks. Mõni üksus on kaitstud autorikaitsega ja õpilased peaksid alati viitama autorile ning järgima kõiki asjakohaseid intellektuaalomangi õigusi.

#EUandME liikuvuse üksus

ÜLEVAADE

Liikuvusüksus püüab õpilastele näidata paljusid eeliseid, mis neil noorte eurooplastena ükskõik millises ELi riigis õppides, töötades või reisides on. Lühike, kui ilmekas film „*Elav hostel*” tekitab õpilastes teema vastu huvi. Seejärel uurivad õpilased rühmatööna võimalusi, mida EL neile pakub. Kolmandas jaotises innustatakse õpilasi looma oma *EUandME tegevuskava*, millel nad saavad esitleda oma arusaamist kõigist võimalustest ja toetustest, mis neil kui noortel eurooplastel võimalik saada on.

1. JAOTIS

Oma klassi noortele eurooplastele hõlpsa reisimise ja liikuvuse demonstreerimiseks küsige neilt, millistes ELi riikides on nad käinud. Kirjutage kõik riigid tahvlile ka küsige soovitusi selle kohta, miks mõni riik on teisest populaarsem, kui liikuvas selle klassi õpilased on, ning riikide kohta, kuhu nad soovivad veel reisida ja miks.

Enne #EUandME lühifilmi „[Elav hostel](#)” [8:40 minutit] näitamist paluge neil meeles pidada küsimust „Kuidas külastab Euroopa vanaema, Moritzit ja tema õde Heiket?”. Pärast video vaatamist julgustage õpilasi väljendama muljeid, mida film neis tekitas.

2. JAOTIS

Nüüd teeb klass veebipõhiseks uurimistöö, et kavandada ja korraldada Moritzile ja tema õele kahenädalane seljakotireis Euroopas. Jaga klass viieks väikseseks rühmaks ja palu igal rühmal võtta üks loetletud lehekül, mille abil Euroopa seiklust kavandada. Kuna iga rännak vajab selget plaani, alustame ammu enne reisi ja majutuse kavandamist reisidokumentide ja tervisekindlustuse korda ajamisest ning muidugi sellest, kuidas ära olles vanaemaga kontakti pidada!

1. Milliseid reisidokumente Moritz ja Heike ELi kodanikena teie rühma arvates enne teele asumist vajavad? [ELi pass või ID-kaart?](#)
2. Euroopa ravikindlustuskaardi eeliseid uurige leheküljelt [Minu tervis. Minu elu.](#) ja uurige, milline on ELi kodanike ligipääs avalikule tervishoiusüsteemile välismaal. Jätke meelde, [parem karta kui kahetseda!](#)
3. Uurige, kuidas Moritz ja Heike saavad tasuta [#DiscoverEU reisipassi.](#)
4. [Minu reisid. Minu elu.](#) selgitab, mida teha, kui miski läheb välismaal reisides valesti, sh kaardiga maksmise tasud, autojuhtimine, valuuta/raha jne. Milliseid peamisi näpunäiteid leiate?
5. Vaadake [reisimise peamisi näpunäiteid.](#) Millised neist on Moritzi ja Heike jaoks kasulikud?

Kui õpilased on uurimistöö lõpetanud, on igal rühmal 5 minutit kogu klassi kurssi viia *#EUandME liikuvuse ja reisimise ümarlauakoosolekul.*

3. JAOTIS

Iga õpilane uurib [#EUandME](#) veebisaidil kahte järgmist teemalehte, et leida võimalikke vastuseid järgmistele küsimustele: „Kas plaanite järgmise viie aasta jooksul välismaal õppida?“, „Kas plaanite teises Euroopa riigis töötada või praktiliselt osaleda?“, „Kas osalete Euroopa solidaarsuskorpuses?“ ja „Milliseid toetusi, eeliseid ja võimalusi on ELil teie teie elu järgmise etapi jaoks pakkuda?“

1. Välismaal õppimise leheküljel [Minu õpingud. Minu elu.](#) on toodud välismaal õppimise programmid (sh Erasmus+ and Erasmus Mundus), praktika- ja vabatahtliku töö võimalused (Euroopa solidaarsuskorpus) ja keeleõpe.
2. Välismaal töötamise ja elamise leheküljel [Minu karjäär. Minu elu.](#) selgitatakse välisriigis töötamise või elamise õigusi, kuidas leida tööd, töötada vabatahtlikuna või saada praktikant.

Iga õpilane loob nüüd oma tulevikuvõimaluste viie aasta plaani ehk *EUandME tegevuskava*, kasutades tasuta või tasuta interaktiivset tööriista, näiteks [Book Creator](#) või [Sway](#), et esitleda järgmist:

- ▶ õpilase eesmärgid,
- ▶ sammud, mida õpilane peab eesmärkide saavutamiseks tegema.

Pärast lõpetamist võivad õpilased lisada *tegevuskava* oma CV portfelli. Klass võib korraldada oma *EUandME tegevuskavade* esitlemise kutsutud publikule teistest klassidest, tutvustada oma projekte karjäärpäeva messil või Euroopa päeval. Mõni võib otsustada pärast isikuandmete kaitsmist neid veebis jagada, kasutades oma sotsiaalmeediakanalitel silti #EUandME.

#EUandME jätkusuutlikkuse üksus

ÜLEVAADE

Jätkusuutlikkuse üksus algab inimeste ja looduse suhet käsitleva aruteluga, mis tuleneb köitva lühifilmi *Oona* vaatamisest. Õpilased uurivad seejärel jätkusuutlikkuse vajadust ning õpivad tundma #EUandME algatusi ja meetmeid keskkonna säilitamiseks ning planeedi piiratud ressursside haldamiseks. Viimases jaotises kaasatakse õpilased loovasse projekti, mis aitab neil mõista, et jätkusuutlikkuse säilitamiseks peab võtma meetmeid igaüks ja et meil kõigil on oma ülesanne jätkusuutlike elude elamisel.

1. JAOTIS

Paluge õpilastel filmi „*Oona*” [8.40 minutit] vaatamisel pidada silmas järgmist: „Video alguses näib, et Oonal ei ole isaga lähedane suhe. Nende suhe on pingeline. Selle tulemusena ei ole Oonal ka lähedast suhet ümbritseva maailmaga, isegi metsamaailma looduse iluga. Kas see lähedase suhte puudumine võib olla metafoor selle kohta, kuidas me pole maailmaga ühenduses ja võtame seda mõnikord iseenesestmõistetavana?”

Julgustage õpilasi väljendama muljeid, mida video neis esile kutsus, arvamusi *Oona* ja tema isa suhtest ja sellest, kas film võiks olla metafoor selle kohta, et me pole maailmaga ühenduses ega hooli loodusest. Režissöör Zaida Bergroth tegi selle filmi, kuna usub, et EL teeb looduse, metsloomade ja looduslike elupaikade jaoks head tööd. Kuidas süžee filmis areneb?

Loodusliku keskkonna kaitsmine ja Maa piiratud loodusvarade säilitamine nii meie põlvkonna kui ka meie lastelaste jaoks on jätkusuutliku elu peamised põhimõtted ning 2. jaotises püüame vastata küsimusele „Mis on jätkusuutlikkus?”

2. JAOTIS

Mis on jätkusuutlikkus? Jagage klass viie õpilasega rühmadeks. Jagage igale rühmale A3-mõõdus paber ja paluge neil üle terve paberi joonistada suur V-täht. V-tähest vasakul asuv osa nimetage pealkirjaga „Maa probleemid” ja andke rühmadele viis minutit mõelda võimalikult palju Maa halvasti majandatud loodusvaradega seotud probleeme ja põhjuseid. Jätke V keskmine osa esialgu tühjaks ja nimetage paremal asuv osa pealkirjaga „Minu laste Maa”. Viie minuti jooksul peaks rühmad loetlema, kuidas Maa peaks seoses loodusvarade kaitsmise ja säilitamisega välja nägema tulevikus.

Iga rühma iga liige peab nüüd uurima inimeste põhjustatud keskkonnakahju võimalikke lahendusi. Iga õpilane valib ELi jätkusuutlikkusega seotud töö ja leevendusmeetmete avastamiseks ühe #EUandME *jätkusuutlikkuse* järgmistest teemadest:

1. **Minu loodus. Minu elu.** selgitab, kuidas EL tegeleb eluslooduse ja looduse kaitsmisega, Euroopa loodusmaastiku parandamisega ning joogivee puhtuse ja ohutuse tagamisega.
2. **Minu planeet. Minu elu.** toob välja ELi kliimamuutuste algatused CO₂-jalajälje vähendamiseks. Samuti selgitatakse, mida igaüks meist saab teha kliimamuutuste mõju vähendamiseks.
3. **Minu keskkond. Minu elu.** uurib tegevusi, mida EL võtab jäätmete vähendamiseks, korduskasutamiseks ja haldamiseks ning plasti merre sattumise ärahoidmiseks.
4. **Minu toit. Minu elu.** uurib ELi poliitikaid, mille abil tagatakse, et toit meie toidulaual on taskukohane ning toodetud õiglaselt ja ohutult.
5. **Minu tehnoloogia. Minu elu.** uurib ELi tehtavaid investeeringuid uuringutesse ja projektidesse, mis on suunatud meie praeguste väljakutsete jätkusuutlike lahendamiseks.

Kui õpilased on leidnud ELi jätkusuutlikkuse lahendused ja leevendused, panevad nad need kirja V-tähe keskele pealkirja „ELi lahendused” alla. Kui kõik rühmad on oma uurimistöö ja skeemid lõpetanud, tehakse need kõigile nähtavaks. Seejärel palutakse igal rühmal oma skeemi esitleda ning arutletakse probleemide ja lahenduste üle.

3. JAOTIS

Kasutades oma soovitud meediumit, kujundab, loob ja esitleb iga õpilane töö, milles näitab, kuidas tema üksikisikuna jätkusuutlikku mõtlemist ja praktikat oma igapäevaellu rakendab. Näiteks võidakse teema käsitlemiseks luua lühivideo või kunstiinstallatsiooni, kirjutada artikli kooli ajalehte või kujundada digiplakati. Õpilased peaks näitama, kuidas ennetavalt Maa piiratud loodusvarasid kaitsevad ja nende tarbimist vähendavad. Neid töid võidakse näidata koolis Maa päeval või jagada sotsiaalmeedia kanalitel sildiga #EUandME *jätkusuutlikkus*.

#EUandME oskuste ja ettevõtluse üksus

ÜLEVAADE

Alex saab videos „Party Animal” ahaa-elamuse ja avastab oma kirge püüdes, kuidas oma eluplaani koostada. *Oskuste ja ettevõtluse üksuses* õpilased õpilased tundma algatusi ja toetusi, mida EL nende järgmiseks eluetapiks pakub.

1. JAOTIS

Filmi „The Party Animal” [7:52] vaatamise ajal peavad õpilased silmas järgmist: „Alex on peoloom; kuidas võimaldab tema unistus tal edasi pidutseda?”

Õhutage õpilasi jagama muljeid video kohta, arutada Alexi ja tema vanemate vahelist suhet, tema eluhoiakut video alguses ja tema hoiakut töö suhtes. Alex näib filmi alguses sihitu; kas õpilased on alati teadnud, mis on nende elus järgmine samm? Mis aitas neil elus sihti leida? Millist nõu annaksid nad Alexile järgmiste sammude kohta, et tema unistus täituks? Mida nad teavad ELi toetuste ja algatuste kohta, mis nende jaoks sellel eluetapil saadaval on?

2. JAOTIS

Karjääri- ja ettevõtlusnõustajad soovivad, et hea plaan – ükskõik kas see on oskuste ja kvalifikatsiooni omandamiseks või äriplaan – hõlmab järgmisi etappe.

1. etapp: tee uurimistööd.
2. etapp: koosta plaan.
3. etapp: ära tee asja keeruliseks.

Paluge õpilastel teha uurimistööd nelja järgnevalt toodud *oskuste ja ettevõtluse* teemalehe kohta veebisaidil [#EUandME](#), otsida üles toetused ja ressursid, mida ELil neile pakkuda on, ning koostada enda jaoks karjääriplaan.

1. **Minu oskused. Minu elu.** selgitab, mida EL teeb praegu väljaõppe kvaliteedi parandamiseks, ja aitab mõista, millised oskused on tulevikus olulised.
2. Hea töö leidmist ja koolituse saamist tutvustatakse jaotises **Minu eesmärgid. Minu elu.** Avastage programmid, mida EL pakub noorte toetamiseks kvaliteetse töökoha otsingul.
3. **Minu äri. Minu elu.** tutvustab, kuidas EL saab pakkuda just seda, mida on vaja äriidee kõige tulemuslikumaks rakendamiseks, muulhulgas rahastust, koolitusi, äriõrgustikke ja vahetusprogramme. Avastage, kuidas ettevõtet alustada ja kasvatada.
4. **Minu õigused töötajana. Minu elu.** tutvustab õigusi, mis EL töötajatele annab, ja kaitset, mis neile ELis töötades tagatud on.

Pärast plaani koostamist (milles viidatakse ELi programmidele ja toetustele, mis neile oskuste või äriplaanide omandamisel aitavad) valmistub iga õpilane kohtumiseks *oskuste ja ettevõtluse komisjoniga*. Eeltingimusena esitlevad õpilased oma äriideed neljast kohtunikust koosnevale komisjonile, mis hindab igat esitlust eraldi ja otsustab, kas ideesse „investeerida” või mitte. Enne intervjuud peavad nad oma plaani välja trükkima ja andma kohtunikele selle koopia.

3. JAOTIS

Enne *oskuste ja ettevõtluse komisjoni* ette minekut peavad neli õpilast komisjoni koostama. Komisjon on roteeruv ning annab enamikule õpilastest võimaluse kohtunik olla.

Iga kohtunik „spetsialiseerub” ühele #EUandME neljast *oskuste ja ettevõtluse* teemalehtedest. Pärast õpilase plaani lugemist intervjuerivad klassi ees istuvad kohtunikud iga „kandidaati”.

Kohtunike roll on olla toetav ja pakkuda kandidaatidele lisasoovitusi. Nad küsivad kandidaadilt küsimusi nende õpingute või karjääri suuna ja eesmärkide kohta. Samuti küsivad nad ELi programmide näiteid, millele kandidaat võib õpingute jooksul ja karjääri saavutamiseks toetuda. Samuti paluvad nad publikult (st klassilt) edasisi soovitusi ja ideid.

#EUandME digitaalne üksus

ÜLEVAADE

Üksi keset metsikut loodust elava ujeda ja kohmaka Jani õnneks on ta ELi kodanik, kellel on ligipääs internetile ja sealhulgas ka paljudele digitaalõigustele ja -vabadustele. Romantiline komöödia „Üksiklane” näitab, kui oluline on olla ühenduses muu maailmaga, samuti näeme, kuidas EL teeb tööd, et meid digimaailmaga ühendada.

1. JAOTIS

Õpilased peaksid filmi „Üksiklane” [9:52 minutit] vaatamise ajal silmas pidama järgmist küsimust: „Kuidas kasutab Jan digitehnoloogiat, et see teda ilusas, kuid kaugel ääremaal asuvas metsikus looduses aitaks?”

Õhutage õpilasi arutlema filmi huumori üle. Milline oli kõige meelelahutuslikum hetk? Kuidas annab Jani mängiv näitleja edasi kohmakust ja ujedust?

2. JAOTIS

Kas õpilased juba teadsid, et nagu näha ka filmis, investeerib EL 2 miljardit eurot kiirese lairibaühendusse maapiirkondades?

Film jäädvustab ka selle, kuidas Jani-sugune uje inimene saab kasu ühenduses olemisest. Jan kavatseb ka soovimatu internetiostu tagastamist, kasutades ELi 14-päevast taganemistähtaega, mis kehtib ELi veebisaitide kasutavatele internetistolejatele. Uurige selle kohta [siit](#).

Õhutage õpilasi kas üksi või väikeste rühmadena looma infograafi pealkirjaga *Meie digitaalõigused*. Õpilased uurivad alltoodud #EUandME linkidelt oma digitaalõigusi ja -vabadusi ning kujundavad ja loovad pilkupüüdvat infograafi, mis oleks ligitõmbav kooli noorematele õpilastele. Õpilased võivad kasutada mitmesuguseid interaktiivseid tööriistu, nt [Canva](#), [Easel.ly](#), [Piktochart](#), [Infogram](#) või [Venngage](#). Eesmärk on luua pilkupüüdev infograaf, mis tutvustaks #EUandME digitaalvaldkonna sõnumeid noorematele õpilastele.

1. [Minu telefon. Minu elu.](#) tutvustab rändlustasude ajastut lõpetavaid ELi määrusi.
2. [Minu ühendus. Minu elu.](#) selgitab, et ELi seadustega tagatakse ükskõik kui kaugel maapiirkonnas või äärealal juurdepääs parimale võimalikule internetiühendusele taskukohase hinnaga.
3. [Minu veebiturvalisus. Minu elu.](#) selgitab, kuidas ELi õigusaktide kohaselt võetakse isikuandmete kaitset põhiõigusena, mida peab töötleva hoolikalt ja vastutustundlikult.
4. Nagu Jan, saate ka teie tagastada soovimatu internetiostu, kasutades ELi 14-päevast taganemistähtaega. Lisateavet saate [siit](#).
5. Kas otsite liikvel olles [reisinõuandeid](#)? Selleks on olemas ELi rakendus!
6. [Intenetiturbe abiliinid](#) on saadaval igas liimesriigis ning need aitavad ja toetavad noorte eurooplaste digivaldkonna elusid. [Turvalisema interneti päev](#) on ELi algatus, millega tähistatakse selle kampaaniat tuua parem internet kõigile, aga eriti noortele.
7. Näidake seda miniloendit õpilastele, et aidata neil kontrollida, kas nad on suutnud oma infograafide abil noort publikut selgelt teavitada mõnest järgmisest ELi digivaldkonna algatusest?
  - Kui miski on maha võetud, peaks nii ka jääma.
  - Rändlustasude kaotamine.
  - Õigus olla unustatud.
  - Asukohapõhise tõkestuse kaotamine.
  - Isikuandmete kaitse üldmäärus.

3. JAOTIS

Pärast infograafide avaldamist kutsuge õpilasi valima viit parimat infograafi, hinnates neid järgmise põhjal: andmete põnev esitamine; keerukate andmete lihtne esitus; sisu ja teabe esitamine selgel ja asjakohasel viisil; visuaalne mõju; värvide kasutamine; graafikud ja diagrammid; sihtpublikule sobivus; lähteallikate väljatoomine.

Viis parimat infograafi tuleks avaldada nädal aega kooli veebisaidil ja jagada kooli või õpilaste sotsiaalmeedia lehekülgedel sildiga #EUandME.

Kasutades viiest parimast infograafist ühte mallina, võib klass ka kujundada ja esitada kooli noorematele õpilastele lühikese digioskuste seminari „Infograafi koostamine”. Seminari jooksul näitavad 1–2 vanemat õpilast, kuidas nad infograafi koostasid ja kujundasid, ning ülejäänud õpilased aitavad nooremaid õpilasi oma esimest infograafi koostada.

#EUandME õiguste üksus

ÜLEVAADE

Video „*Debut*” tegelane Ivan on taluniku poed ja andekas jalgpallur. Nagu Ivanil, on ka meil ELi liikmesriigi kodanikena ELi õigusriigi põhimõtte kohaselt õigus võrdselt ja lugupidavale kohtlemisele.

1. JAOTIS

Režissöör Dalibor Matonić kirjeldab filmi „*Debut*” [4:04 minutit] keerukas lugu. Küsi õpilastelt filmi vaatamise ajal, mis nende meelest filmi teema on. Kuidas kasvatab režissöör pinget ja ootusärevust Ivani arusaamast tema õiguse kohta olla tema ise?

ELi kodanikena on kõik meie õigused ja vabadused sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas. Hartas on EL teinud selgeks, et igaüks on sündinud vaba ja võrdsena lugupidamise ja õiguste suhtes, mida nad väärivad. EL tagab ka muid õigusi, mis kodanike kui tarbijate, reisijate ja demokraatia liikmete igapäevaellu kuuluvad. 2. jaotises uurivad õpilased neid õigusi ning pöörduvad siis 3. jaotises [Euroopa põhiõiguste harta](#) põhjal ELi kodanikele antud õiguste ja vabaduste juurde.

2. JAOTIS

Filmis „*Debut*” näeme Ivani õppimas, et ELi kodanikena on kõigil õigus olla nad ise. ELis on meie õigused kaitstud õigusriigi põhimõttega. Põhiõiguste harta ühendab ühes tekstis ELi inimeste kõik isiklikud, kodanlikud, poliitilised, majanduslikud ja sotsiaalsed õigused. Harta hõlmab õigusi ja vabadusi, mis kuuluvad kuute valdkonda:

- ▶ Väärikus
- ▶ Solidaarsus
- ▶ Vabadused
- ▶ Kodanike õigused
- ▶ Võrdsus
- ▶ Õigusemõistmine

Paluge õpilastel uurida õigusi ja vabadusi, mis on ELi kodanikel selleks, et tagada eri vanuse, soo, rassi, seksuaalse sättumuse, usu ja arvamustega inimeste rahulik ja harmooniline koeksisteerimine, jaotisest [Minu õigused. Minu elu.](#)

LGBTQI-kodanike õigused on ELis kaitstud. Arutage klassiga, kas teie kool on LGBTQI-õpilaste jaoks turvaline. Kas kõigil on võimalus osaleda kooli jooksul hariduse saamises ja sotsiaalses elus? Mida tuleks teha koolis omaksvõtu ja sallivuse parandamiseks? Klass moodustab töörühmad, et uurida, mida teised koolid on selle heaks teinud; töötage koos kooli nõustajaga ja kutsuge külalisesinejaid, kes neid küsimusi käsitleksid. Esinejad võiksid jagada koolile teadlikkusetemalist kirjandust ja plakateid, samuti teavet LGBTQI-õpilaste tugiteenuste kohta. Seejärel koostab klass kooli juhtkonnale esitamiseks tegevuskava „Turvaline koht õppimiseks”, milles soovitatakse muudatusi, et muuta kool kaasavamaks.

3. JAOTIS

Selleks töötavad kõik õpilased *Kuulsas Turundusettevõttes*. Nad osalevad ettevõttesisesel võistlusel koostada tugev sotsiaalmeediakampaania ELi *õiguste üksuse* jaoks. Nad on jagatud kolmeks võistlevaks meeskonnaks, et luua ja kujundada sotsiaalmeediakampaania ühel teemal alltoodud *õiguste* teemalehtedest.

1. [Minu ostud. Minu elu.](#) tutvustab ELi eeskirju, mille eesmärk on muuta ostlemine selgeks, lihtsaks ja õiglaseks ning teavitada tarbijaid nende õigustest.
2. [Minu reis. Minu elu.](#) uurib ELi eeskirju, mis kaitsevad reisijaid ja nende õigusi hilinenud või tühistatud reisi korral.
3. [Minu hääl. Minu elu.](#) selgitab, et ELis elades on õigus hääletada Euroopa ja kohalikel valimistel.

Kuulus Turundusettevõtte kasutab võidumeeskonna kampaaniat, et käivitada Euroopa-ülene sotsiaalmeediakampaania #EUandME *õiguste üksuse* jaoks. Iga meeskond koostab sihtrühma – Euroopa noorte – jaoks sobiva sotsiaalmeediakampaania. Meeskonnad loovad kampaania hüüdlause, kujundavad visuaalsed elemendid, kaks näidisplakatit ja selgitavad märkmed selle kohta, millised sotsiaalmeediakanalid nad oma kampaania jaoks on valinud. Iga meeskond esitab oma kampaania kavandi tervele klassile, kes hääletab tugevaima ja tõhusaima sotsiaalmeediakampaania poolt.